

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” มีรูปแบบการศึกษาตามกรอบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) และเทคนิคการฉายความคิด (Projective Technique) กับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ทั้งสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non Probability) แบบจงใจ โดยแบ่งนักเรียน นักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 5 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 3 การรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

ส่วนที่ 4 ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

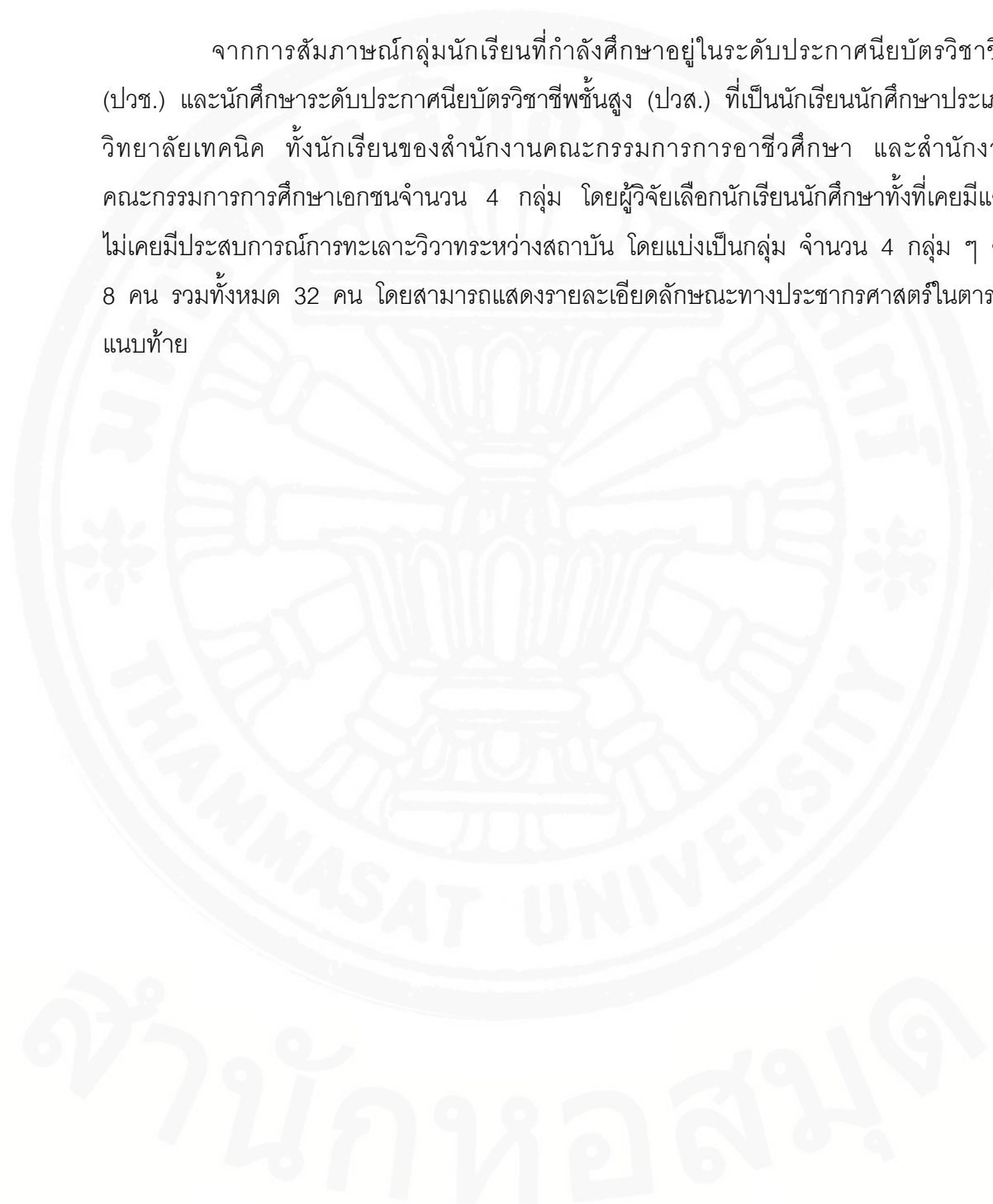
ส่วนที่ 5 แนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 1

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่เป็นนักเรียนนักศึกษาประเภท วิทยาลัยเทคนิค ทั้งนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเลือกนักเรียนนักศึกษาทั้งที่เคยมีและไม่เคยมีประสบการณ์การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน รวมทั้งหมด 32 คน โดยสามารถแสดงรายละเอียดลักษณะทางประชากรศาสตร์ในตาราง แนบท้าย

ตารางที่ 4.1

แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา

นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 1											
ลำดับที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	เพศ	อายุ	ระดับ การ ศึกษา	แผนกวิชา	เกรด เฉลี่ย	สถานภาพ สมรสของ บิดามารดา	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	รายได้เฉลี่ย ของครอบครัว	ผู้ให้ข้อมูล อาศัยอยู่กับ
1	หญิง	หญิง	18	ปวช.3	อิเล็กทรอนิกส์	3.19	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	6,000	ญาติ
2	เบิร์ด	ชาย	20	ปวส.2	เทคนิคอุตสาหกรรม	3.49	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	12,000	บิดามารดา
3	หมี	หญิง	17	ปวช.2	แม่พิมพ์โลหะ	2.89	แยกกันอยู่	รับจ้าง	ไม่ทราบ	9,000	บิดา
4	ไน้	ชาย	17	ปวช.1	ก่อสร้าง	2.96	อยู่ด้วยกัน	พนักงานบริษัท	พนักงานบริษัท	10,000	บิดามารดา
5	มิว	ชาย	20	ปวส.1	ไฟฟ้า	2.64	หย่าร้าง	ไม่ทราบ	รับจ้าง	8,000	มารดา
6	ทิน	ชาย	19	ปวส.2	อิเล็กทรอนิกส์	3.04	แยกกันอยู่	รับจ้าง	แม่บ้าน	30,000	บิดา
7	นอท	ชาย	17	ปวช.1	ช่างยนต์	3.41	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	20,000	บิดามารดา
8	ปู	ชาย	17	ปวช.2	ไฟฟ้า	2.95	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	13,000	บิดามารดา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 2

ลำดับที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	เพศ	อายุ	ระดับ การ ศึกษา	แผนกวิชา	เกรด เฉลี่ย	สถานภาพ สมรสของ บิดามารดา	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	รายได้เฉลี่ย ของครอบครัว	ผู้ให้ข้อมูล อาศัยอยู่กับ
1	แก้ง	ชาย	16	ปวช.2	ช่างไฟฟ้า	2.20	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	ค้าขาย	9,000	บิดามารดา
2	นุ	ชาย	17	ปวช.3	ช่างเชื่อม	2.21	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	30,000	บิดามารดา
3	แบงค์	ชาย	17	ปวช.3	ช่างยนต์	2.20	อยู่ด้วยกัน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	20,000	บิดามารดา
4	เล่ห์	ชาย	18	ปวส.2	อิเล็กทรอนิกส์	3.01	อยู่ด้วยกัน	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	50,000	บิดามารดา
5	มิน	ชาย	18	ปวช.2	ไฟฟ้า	2.95	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	แม่บ้าน	8,900	บิดามารดา
6	ออม	ชาย	16	ปวช.1	ก่อสร้าง	2.32	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	18,500	บิดา
7	โอ	ชาย	15	ปวช.1	แม่พิมพ์โลหะ	2.30	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	30,000	บิดามารดา
8	แมน	ชาย	18	ปวส.1	ก่อสร้าง	2.25	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	12,000	บิดามารดา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

นักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 1

ลำดับที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	เพศ	อายุ	ระดับ การ ศึกษา	แผนกวิชา	เกรด เฉลี่ย	สถานภาพ สมรสของ บิดามารดา	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	รายได้เฉลี่ย ของครอบครัว	ผู้ให้ข้อมูล อาศัยอยู่กับ
1	โก้	ชาย	18	ปวช.2	ช่างยนต์	2.40	บิดาเสีย ชีวิต	เสียชีวิต	รับจ้าง	6,800	มารดา
2	กอฟ	ชาย	16	ปวช.1	ช่างเชื่อม	2.80	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	15,000	ป้า
3	ขวัญ	ชาย	21	ปวส.2	เทคนิคอุตสาหกรรม	2.36	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	12,000	บิดามารดา
4	เบียร์	ชาย	18	ปวช.3	ไฟฟ้า	3.35	อยู่ด้วยกัน	รัฐวิสาหกิจ	รับราชการ	30,000	บิดามารดา
5	ใหม่	ชาย	18	ปวช.3	ช่างกลโรงงาน	2.60	อยู่ด้วยกัน	รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	17,000	บิดามารดา
6	พัน	ชาย	18	ปวช.3	อิเล็กทรอนิกส์	2.53	หย่าร้าง	ไม่ทราบ	ไม่ทราบ	8,000	อา
7	นัท	ชาย	20	ปวส.1	อิเล็กทรอนิกส์	3.01	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	15,000	บิดามารดา
8	หนึ่ง	ชาย	17	ปวช.1	อิเล็กทรอนิกส์	2.78	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	38,000	บิดามารดา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

นักเรียนนักศึกษาที่โดยมีประสบการณ์ทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 2											
ลำดับที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	เพศ	อายุ	ระดับ การ ศึกษา	แผนกวิชา	เกรด เฉลี่ย	สถานภาพ สมรสของ บิดามารดา	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	รายได้เฉลี่ย ของครอบครัว	ผู้ให้ข้อมูล อาศัยอยู่กับ
1	ออฟ	ชาย	18	ปวช.3	ช่างกลโรงงาน	3.00	อยู่ด้วยกัน	เกษตรกร	แม่บ้าน	50,000	พี่ชาย
2	ไอซ์	ชาย	16	ปวช.1	ช่างซ่อมบำรุง	3.00	บิดาเสีย ชีวิต	เสียชีวิต	ค้าขาย	5,000	มารดา
3	โป่ง	ชาย	16	ปวช.1	ช่างยนต์	2.50	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	16,000	บิดามารดา
4	อาท	ชาย	18	ปวช.2	ช่างเชื่อม	3.20	หย่าร้าง	รัฐวิสาหกิจ	รัฐวิสาหกิจ	15,000	มารดา
5	นุ่น	ชาย	19	ปวส.2	เทคนิคอุตสาหกรรม	2.80	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	20,000	บิดามารดา
6	โจ้	ชาย	19	ปวส.2	เทคนิคอุตสาหกรรม	2.75	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	25,000	บิดามารดา
7	โอม	ชาย	18	ปวส.1	ช่างไฟฟ้า	2.75	แยกกันอยู่	ไม่ทราบ	พยาบาล	20,000	มารดา
8	แมน	ชาย	18	ปวช.3	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2.25	อยู่ด้วยกัน	รับจ้าง	รับจ้าง	12,000	บิดามารดา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการสังเกต การแต่งกาย บุคลิกภาพ และลักษณะการพูดจา ของนักเรียน นักศึกษา ด้วย จากการสังเกตพบว่า นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน นักเรียนชายจะแต่งกายด้วยเสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงขาสั้น ทรงสุภาพ ส่วนนักเรียนหญิงจะใส่กระโปรงนักเรียน และเสื้อเชิ้ตสีขาว ตามระเบียบของโรงเรียน ผมนั้นทรงสุภาพ นักเรียนนักศึกษาเกือบทั้งหมดไม่มีการใส่เครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงสถาบันการศึกษา มีนักเรียนเพียง 2 คนเท่านั้นที่ใส่เข็มขัดที่บ่งบอกถึงสถาบันของตนเอง บุคลิกท่าทางของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สุภาพ เรียบร้อย ลักษณะการตอบคำถามใช้คำพูดที่ไม่รุนแรงและไม่แสดงถึงอารมณ์รุนแรง

ส่วนนักเรียนนักศึกษากลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แต่งกายด้วยเสื้อขอล ซึ่งเสื้อที่ใช้สำหรับฝึกงานหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับช่างในโรงฝึกงาน เสื้อขอลมีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงตราสถาบันของตนเอง ใส่กางเกงฟิตรัดรูป ทรงเดฟ ผอมยาว ไว้หนวด บางคนมีเครื่องประดับที่บ่งบอกถึงสถาบันของตนเองเช่น แหวน จี้ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างมักหยอกล้อ และพูดจาแซวเพื่อน ๆ ขณะที่ตอบคำถามระหว่างการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างจะแสดงท่าทางคำพูดที่แสดงถึงอารมณ์ที่เห็นได้ชัดเจน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มจะมีนักเรียนนักศึกษาที่จะตอบคำถามนำ และผู้ที่อยู่ในกลุ่มสัมภาษณ์จะมีความเห็นคล้อยตาม

ส่วนที่ 2

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษานั้น เป็นเหตุการณ์ที่มักพบเห็นอยู่เป็นประจำ ทั้งตามหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ จนบางครั้งปัญหาดังกล่าวก็ถูกมองข้ามหรือมองเป็นเรื่องเคยชิน แต่ในความเป็นจริงแล้วการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษานั้น เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและเอาใจใส่อย่างจริงจังในการหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะนักเรียนนักศึกษาเหล่านี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศต่อไป ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษามีหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยขอเสนอแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

1. รูปแบบพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
2. วันและเวลาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

3. สถานที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท
4. สาเหตุของการทะเลาะวิวาท
5. ระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาท
6. ความถี่ของการทะเลาะวิวาท

1. รูปแบบพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาถึงพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาจะทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึง รูปแบบของการทะเลาะวิวาท อาวุธและการเก็บอาวุธ การรวมกลุ่ม และการเอาตัวรอด

1. รูปแบบการทะเลาะวิวาท

การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นการก่อเหตุของนักเรียนนักศึกษาโดยการใช้กำลังทำร้ายร่างกาย หรือใช้อาวุธทำร้ายผู้อื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ จากการศึกษพบว่ารูปแบบของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมีอยู่ 2 ลักษณะ คือการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ และการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจหรือจงใจ

1.1 การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำและสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ และทุกสถานที่ เช่นอาจเกิดขึ้นขณะเดินทางมาโรงเรียน เดินทางกลับจากโรงเรียน หรือระหว่างโดยสารรถประจำทางมาโรงเรียน

“วันเกิดเหตุ ส่วนมากก็เกิดได้ทุกเมื่อครับ เจอกันที่ไหนก็เล่นกันที่นั่นแหละครับ” (ออฟ, สัมภาษณ์)

สถานที่เกิดเหตุได้แก่ที่สาธารณะทั่วไป บนรถโดยสารประจำทาง การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญมีระดับความรุนแรงที่มากน้อยแตกต่างกันออกไป ซึ่งโดยส่วนมากแล้วระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นความรุนแรงระดับต่ำ และ อาจมีผู้ได้รับบาดเจ็บในระดับที่ไม่รุนแรงมาก ลักษณะพฤติกรรมอาจแค่มีการด่าทอกัน จนเกิดการชกต่อย ผู้ที่ร่วมเหตุการณ์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละเหตุการณ์โดยไม่สามารถระบุได้แน่นอน การได้รับอันตรายหรือการบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาทมีตั้งแต่แค่ฟกช้ำ เป็นแผล แต่ไม่รุนแรงมาก

1.2 การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจหรือจงใจ เป็นเหตุการณ์ที่มักเกิดขึ้นไม่บ่อย มักเกิดเฉพาะวันพิเศษ เช่นวันสถาปนา วันไหว้ครู หรือวันที่มีการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนนักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจเป็นพิเศษ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทแบบตั้งใจนี้ นักเรียนนักศึกษาจะ

มีการเตรียมจำนวนคน เตรียมอาวุธ เตรียมหาสถานที่ซ่อนอาวุธ และ เตรียมเส้นทางหลบหนีไว้ก่อนล่วงหน้า การก่อเหตุทะเลาะวิวาทในวันสถาปนาให้นักกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าเพื่อสร้างกระแสให้สถาบันอื่น ๆ รู้จักสถาบันของตน

“ถ้าเป็นแบบเราจริงเราจึงมีการเตรียมความพร้อมก็จะเป็นวันสถาปนาวันไหว้ครู และก็นักฟ้าสี พวกเรารู้สึกคึกคัก มีพลังมากเป็นพิเศษ” (ออฟ, สัมภาษณ์)

“ถ้าเป็นวันสถาปนาก็จะมีการเตรียมการแต่ถ้ากลับบ้านก็จะมี ก็จะมีหาคนไว้แล้วก็หาของไว้ครับ ของมีหลายอย่างครับทั้งมีด ทั้งปืน “ (หนึ่ง, สัมภาษณ์)

“เตรียมการหลบหนี เตรียมว่าจะไปเล่นที่ตรงไหน วันนี้จะไปเล่นโรงเรียนอะไรบ้าง ไท่รนัดกันวันนี้ตรงนี้นะ” (พัน, สัมภาษณ์)

นอกจากวันสถาปนาของสถาบันตนเองแล้วที่นักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท ยังพบว่าวันสถาปนาของโรงเรียนอื่นหรือสถาบันอื่นก็มักเกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเช่นเดียวกัน นักเรียนนักศึกษามักรอคอยว่าเมื่อใดจะถึงวันสถาปนาของโรงเรียนหรือสถาบันคู่ริ เพื่อที่ตนจะได้ประกาศศักดิ์ศรี หรือลบศักดิ์ศรีของสถาบันคู่ริ นักเรียนนักศึกษาก็จะมีการเตรียมวางแผนการก่อเหตุไว้เช่นเดียวกัน นักเรียนนักศึกษาจะรู้กันว่าวันใดเป็นวันสถาปนาของสถาบันใด

“สมมุติว่าโรงเรียนเราสถาปนา วันนี้ก็จะชวนเพื่อน ๆ ไปตระเวนหาเรื่อง เพื่อสร้างกระแสครับ ว่าเออนี่นะวันนี้โรงเรียนข้าสถาปนา” (พัน, สัมภาษณ์)

“ส่วนใหญ่พวกวันสถาปนา ก็จะมีการเตรียมอาวุธไปพร้อม โรงเรียนอื่นจะสถาปนาเราจะรู้ก่อนเราก็จะเตรียมพร้อม เราพร้อมเสมอที่จะตะลุมบอน” (นัท, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ยังพบว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทแบบตั้งใจหรือจงใจอาจเกิดจากสาเหตุของการที่เพื่อน หรือรุ่นน้องถูกทำร้ายจากนักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันมา รุ่นพี่ หรือกลุ่มเพื่อนก็จะมีการเตรียมการและวางแผนเพื่อไปก่อเหตุโดยจะเรียกเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทลักษณะนี้ว่า “การเอาคืน”

“ถ้าเป็นการเอาคืนจะเตรียมพร้อมครับ ก็เตรียมพวกอาวุธ แล้วก็ทางหนีที่ไล่อาวุธก็พวกปืน มีด อะไรที่พอหาได้ หาอาวุธทางลัด ทางที่คิดว่าพวกตำรวจหรือคู่อริจะตามมาไม่ถูก” (ใหม่, สัมภาษณ์)

2. การจัดหาอาวุธ และสถานที่เก็บอาวุธ

การจัดหาอาวุธ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน นักเรียนนักศึกษามักมีการเตรียมอาวุธไว้เพื่อก่อเหตุ ถ้าเป็นเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบไม่ตั้งใจอาวุธที่ใช้จะเป็นสิ่งของที่หาได้จากบริเวณใกล้เคียง เช่น ขวด ไม้ ก้อนหิน หรืออาจเป็นอุปกรณ์การเรียน เช่น กระเป๋าหนังสือ เวอร์เนียร์ หรืออุปกรณ์แต่งกาย เช่น เข็มขัด รองเท้า เป็นต้น

“ก็ถ้าเจอโดยบังเอิญก็หาเอาตามข้างทาง เศษไม้ เศษหิน ขวด” (กอฟ, สัมภาษณ์)

ถ้าเป็นการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจจะมีการเตรียมความพร้อมโดยจะมีคนจัดหาอาวุธ เพื่อเตรียมให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมก่อเหตุ หรืออาจหาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าถ้ามีอาวุธมากกว่าจะทำให้พวกเขารู้สึกอุ่นใจมากกว่า อาวุธที่ใช้ได้แก่ มีด ปืน ระเบิด เป็นต้น ซึ่งหาซื้อได้ง่ายจากร้านค้าทั่ว ๆ ไป ปืน จะมีผู้ที่คอยจัดหาให้ โดยกลุ่มนักเรียนจะรู้จักกันในกลุ่มว่าจะสามารถหาได้จากที่ไหนกลุ่มตัวอย่างเล่าว่าจะมีนายหน้าในการจัดหาให้ ซึ่งสามารถระบุรุ่นที่ต้องการได้ ราคาซื้อขายมีตั้งแต่ราคาไม่แพง จนถึงราคาแพง ขึ้นอยู่กับสภาพของอาวุธนั้น ๆ ส่วนระเบิด เป็นอาวุธอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนนักศึกษามักใช้เวลาก่อเหตุทะเลาะวิวาท โดยกลุ่มตัวอย่างเล่าให้ฟังว่าพวกเขาจะมีความรู้ในการประดิษฐ์ระเบิดได้ด้วยตนเอง

“ก็เตรียมอาวุธเท่าที่หาได้ครับ เช่นมีด ปืน ระเบิด มีดก็ซื้อได้ทั่วไป ระเบิดส่วนใหญ่ก็จะทำเอง ปืนก็ซื้อมาจากคนที่รู้จักกันในกลุ่มครับ จะรู้ว่าใครเป็นคนขาย มีหลายราคาตั้งแต่ 1,000-5,000” (พนั, สัมภาษณ์)

สถานที่เก็บอาวุธ การก่อเหตุที่มีการเตรียมการไว้ก่อนล่วงหน้า นักเรียนนักศึกษาจะมีการเตรียมอาวุธ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อเหตุ โดยจะรู้ว่าบริเวณใดที่จะมีการก่อเหตุทะเลาะวิวาท และจะมีการจัดหาแหล่งที่เก็บซ่อนอาวุธเพื่อเตรียมพร้อมใช้ทันทีเมื่อเกิดเหตุขึ้น สถานที่เก็บอาวุธมีหลายแห่งด้วยกัน นักเรียนนักศึกษาจะรู้กันว่าบริเวณใดจะเป็นจุดก่อเหตุ ดังนั้นพวกเขาจะมีการเตรียมอาวุธไว้บริเวณใกล้เคียงนั้น “อาวุธก็จะเป็นพวกอาวุธ พวกมีด พวกระเบิดขวด อาวุธเพื่อน ๆ ส่วนมากเขาจะมีกัน ก็เตรียมไปกัน ก็จะไปไว้ที่จุดรวม มันจะมีรถขนอาวุธอย่างเดียวก็จะขี่ตามประกบไป เป็นรถมอเตอร์ไซด์ครับ ถ้าเกิดมีเรื่องก็ลงไปเลยครับ ก็เอามีดได้เลย” (นัท, สัมภาษณ์) บางครั้งก็ซ่อนไว้ที่ตัวเองหรือฝากไว้ตามร้านค้า “เก็บไว้กับตัวเองบ้าง ไปฝากร้านค้าไว้บ้างก็มี ร้านค้ารับฝาก” (หนึ่ง, สัมภาษณ์) บ้านเพื่อน หรือตามตู้โทรศัพท์สาธารณะบริเวณใกล้ที่ก่อเหตุ “ซ่อนไว้บ้านเพื่อน บางทีก็ในกางเกงใน” (ไอซ์, สัมภาษณ์) “บางทีก็ซ่อนไว้ตามตู้โทรศัพท์ บางทีก็แถวสะพานลอย” (ออฟ, สัมภาษณ์)

3. การรวมกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษาจะมีการรวมกลุ่มกันทั้งตอนมาโรงเรียน และกลับบ้านโดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าสาเหตุที่รวมกลุ่มกันกลับเพราะรู้สึกปลอดภัยและอุ่นใจ “จะรวมตัวกันกลับบ้านเพื่อความอุ่นใจ กลับด้วยกันเยอะๆ จะได้ช่วยกันได้” (ใหม่, สัมภาษณ์) นักเรียนนักศึกษาที่บริเวณบ้านใกล้เคียงกันก็จะรถกลับพร้อมกันโดยนักเรียนนักศึกษาจะเรียกว่า “สาย” โดยตั้งชื่อสายตามบริเวณที่อยู่หรือลักษณะการเดินทางกลับ เช่นผู้ที่อยู่บริเวณบางนาเรียก

สายตัวเองว่า “สายบางนา” หรือ “G (จี) บางนา” ถ้าเป็นนักเรียนที่จะต้องกลับบ้านโดยอาศัยเรือข้ามฟาก ก็จะเรียกสายตัวเองว่า “สายข้ามฟาก” หรือ “G (จี) ข้ามฟาก” เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างเล่าว่าพวกเขาจะรอเดินทางมาโรงเรียนพร้อมกันโดยแต่ละสายจะมีสถานที่สำหรับนัดพบกัน เพื่อรอสมาชิกและเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้านพร้อมกัน

“เราจะแบ่งกันเป็นสายคับ แต่ละสายจะมีชื่อครีบนั่นใครกลับทางเทพารักษ์ด้วยกัน ก็จะเรียกว่า สายเทพาฯ คับ บางทีก็เรียกว่า จีเทพาฯ” (นัท, สัมภาษณ์) “มีหลายสาย เช่นสายเทพารักษ์ สายแพรวา แล้วแต่ที่บ้านอยู่ทางไหน นัดกันตอนเช้า ตอนเย็นกลับบ้านทางเดียวกัน สายเดียวกัน” (แมน, สัมภาษณ์)

แต่ละสายจะมีสมาชิกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสมาชิกที่เดินทางกลับบ้านของสายนั้น ๆ ซึ่งมีตั้งแต่ 10-50 คน “กลับทางเดียวกันก็ไปเป็นกลุ่มเป็นสาย ในสายก็มีตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ถึง 50 คนแล้วแต่สาย” (กอฟ, สัมภาษณ์)

ประธานสาย แต่ละสายจะมีผู้ดูแลสมาชิกภายในสายโดยเรียกว่า “ประธานสาย” ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มว่าเป็นผู้ที่สามารถดูแลสมาชิกภายในสายหรือในกลุ่มได้และมีรองประธานสาย 2 คน “มีประธานสาย 1 คน รอง 2 คน เป็นคนดูแลแต่ละสาย” (อาท, สัมภาษณ์) โดยจะทำหน้าที่ดูแลสมาชิกในสายทั้งระหว่างเดินทางมาโรงเรียนและเดินทางกลับบ้าน เช่นรอรับและส่งทุกคนกลับบ้านให้ปลอดภัย ผู้ที่เป็นประธานสายจะกลับหลังจากทุกคนเดินทางกลับแล้วหรือเมื่อมีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นประธานสายจะเป็นผู้ทำหน้าที่เปิดหรือเริ่มก่อนและคุ้มครองสมาชิกภายในสาย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่จัดหาอาวุธให้กับสมาชิกอีกด้วย”เปิดก่อนตีก่อน ส่งทุกคนกลับบ้าน แล้วก็กลับบ้านเอง” (ไอซ์, สัมภาษณ์) “ประธานต้องดูแลเราได้ คุณได้หาอาวุธให้เราได้” (เบียร์, สัมภาษณ์)

การคัดเลือกประธานสาย ผู้ที่จะมาเป็นประธานสายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกภายในกลุ่ม ไม่จำเป็นต้องเป็นรุ่นพี่ ส่วนใหญ่มักจะเป็น ปวช. 2 หรือ ปวช. 3 และมีการคัดเลือกกันทุก ๆ ปี คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นประธานสายคือ เป็นคนที่ใจถึง กล้าเปิดก่อนเมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาท และไม่ทิ้งเพื่อนหรือสมาชิกภายในสายเมื่อเกิดเหตุ ส่วนรองประธานสายจะเป็นคนที่ใจกล้า และมีความสามารถรองลงมาจากรองประธานสาย “ประธานจะต้องรอทุกคนได้ ส่งทุกคนได้ ส่วนใหญ่เป็นปี 2 ไม่ก็ ปี 3 มีการเปลี่ยนประธานสายทุกปี รองประธานก็มาจากคนที่เก่งรองลงมา ดูแลทุกคนได้” (ออฟ, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการรวมกลุ่มกันมักมีผลต่อความคึกคะนองของนักเรียน นักศึกษาเป็นอย่างมาก นักเรียนนักศึกษา มักห้าวหาญและกล้ามากกว่าปกติ ถ้าฝ่ายตนเองรวมกลุ่มได้เยอะกว่ามักจะไปหาเรื่องและทำทายเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทตามมา

4. การเอาตัวรอด

การเอาตัวรอดเป็นเรื่องจำเป็นในการก่อเหตุทะเลาะวิวาท เพื่อความปลอดภัยของตัวเเองนักเรียนนักศึกษาจากคู่อริ และการถูกจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมักมีการศึกษาเส้นทางหลบหนีหลังจากก่อเหตุทะเลาะวิวาทแล้วไว้ล่วงหน้า รวมทั้งมีการเตรียมยานพาหนะสำหรับหลบหนีหลังก่อเหตุด้วย “ก่อนที่จะมีเรื่องก็จะเตรียมที่หนี พยายามตีให้ไวที่สุดและหนีให้ไวที่สุดครับ 15 นาที บางที 5 นาทีก็เสร็จแล้วครับ” (กอฟ, สัมภาษณ์) ถ้ามีการวางแผนว่าจะก่อเหตุทะเลาะวิวาท นักเรียนนักศึกษาจะมีการส่งคนไปดูสถานที่ก่อนว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่บริเวณนั้นหรือไม่ “ส่งคนไปดูก่อน ไปดูตำรวจ ถ้าทางสะดวกก็เล่นเลย” (บั้ง, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนักเรียนนักศึกษาจะใช้เวลาในการก่อเหตุไม่มากเพื่อป้องกันการถูกจับกุมอีกด้วย “เล่นไม่นาน ไม่เกิน 5 นาที ต้องรีบสลายตัวเดี่ยวโดนจับ” (โอม, สัมภาษณ์) บางครั้งนักเรียนนักศึกษามักจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทบริเวณที่สาธารณะหรือแหล่งชุมชนที่มีผู้คนจำนวนมากเพื่ออาศัยหลบหนีหลังก่อเหตุ “แฝงเข้ากลุ่มคนเยอะ ๆ ไปมันก็ตามเราไม่ทัน เราก็นั่งรถกลับบ้านไปเลยอย่าไปวนแถว ๆ นั้นอีกเดี่ยวโดนจับ เดี่ยวแป๊บเดียวตำรวจก็มา 5 นาทีมันไวคับ” (ขวัญ, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันอยู่เป็นประจำมักจะรู้เส้นทางในการหลบหนีหลังก่อเหตุทะเลาะวิวาทและมักอาศัยช่วงชุมนุมในการหลบหนีเอาตัวรอดได้ แต่ผู้ที่ถูกจับกุมหลังการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรืออาจเป็นนักเรียนนักศึกษาที่ร่วมเดินทางมาพร้อมกับกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ก่อเหตุ

2. วันและเวลาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

จากการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้นเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุกเวลาที่พบกัน “บ่อยครับสัปดาห์หนึ่งทุกวันเลยก็ได้ บางทีก็ 3-4 วันครั้ง” (ขวัญ, สัมภาษณ์) โดยส่วนมากจะเป็นช่วงเช้าขณะที่เดินทางมาโรงเรียน และช่วงเย็นซึ่งเป็นเวลาที่นักเรียนนักศึกษาเลิกเรียนและเดินทางกลับบ้าน “เกือบทุกวันครับ 5 โมงตอนเย็น ตอนเช้าก็มีบ้างตอนไปโรงเรียน” (กอฟ, สัมภาษณ์) แต่ถ้าเป็นวันพิเศษต่าง ๆ ได้แก่วันสถาปนา ทั้งวันสถาปนาของสถาบันตนเอง และวันสถาปนาของสถาบันคู่อริ วันไหว้ครู หรือวันกีฬาสี นักเรียนนักศึกษามักจะรู้สึกมีความคึกคะนองเป็นพิเศษ “วันสถาปนา วันไหว้ครู และกีฬาสี พวกเรารู้สึกคึกคัก มีพลังมากเป็นพิเศษ” (ออฟ, สัมภาษณ์) และมีการนัดหมายกันไว้ก่อนล่วงหน้า

3. สถานที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

จากการศึกษาพบว่าสถานที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมีอยู่หลายบริเวณสามารถเกิดได้ทุกที่ที่นักเรียนต่างสถาบันมาพบกัน บริเวณที่มักเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทสามารถแยกได้ 4 แห่งดังนี้

1. ป้ายรถประจำทาง เป็นสถานที่ที่นักเรียนนักศึกษา รวมกลุ่มกันจำนวนมากเพื่อเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้าน โดยป้ายรถประจำทางที่นักเรียนจะไปรวมกลุ่มกันเพื่อเดินทางมาโรงเรียนแต่ละเส้นทางนั้นจะมีประธานสายแต่ละสายเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยของสมาชิกภายในสายด้วย “ก็จะเป็นป้ายรถเมล์ จุดที่นักเรียนรวมกันเยอะ ๆ” (โก๊ะ, สัมภาษณ์)

2. บนรถโดยสารประจำทาง ขณะที่นักเรียนนักศึกษา กำลังเดินทางไปโรงเรียนหรือเดินทางกลับบ้าน ระหว่างทางที่เดินทางกลับอาจพบนักเรียนคู่กรณีหรือขับรถมอเตอร์ไซด์ไล่ตามและทำร้ายร่างกายได้ “เกิดแทบทุกที่ครับ ไม่ว่าจะเป็นบนรถ หรือตลอดทางที่เดินทางกลับบ้านหรือมาโรงเรียน” (ใหม่, สัมภาษณ์)

3. หน้าโรงเรียน หน้าโรงเรียนหรือบริเวณหน้าสถาบันการศึกษาเป็นสถานที่หนึ่งที่มีการก่อเหตุทะเลาะวิวาท โดยนักเรียนคู่กรณีมักจะมากันเป็นกลุ่ม ๆ “ก็ตามหน้าโรงเรียนอะครับ หรือแถวหน้าโรงเรียนเขาครับ ถ้าผ่านหน้าโรงเรียนเขาเจอเขาก็ลงไปหาเรื่องเขา หรือไม่เขาก็อาจจะคอยเราอยู่แล้ว” (กอฟ, สัมภาษณ์)

4. สถานที่สาธารณะทั่วไป นอกจากบริเวณป้ายรถประจำทาง บนรถโดยสารประจำทาง และบริเวณหน้าโรงเรียนแล้ว สถานที่ที่มักเกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันคือตามสาธารณะทั่วไป เช่น บริเวณตลาด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น “บิกซี เลิกเรียนพวกเราจะไปเดินกัน” (ไนต์, สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีคนจำนวนมากเมื่อก่อเหตุก็จะแฝงตัวในกลุ่มคนเพื่อหลบหนี “แฝงเข้ากลุ่มคนเยอะ ๆ ไปมันก็ตามเราไม่ทัน เราก็นั่งรถกลับบ้านไปเลย อย่าไปวนแถว ๆ นั้นอีกเดี่ยวโดนจับ เดี่ยวแป๊บเดียวตำรวจก็มา 5 นาทีมันไวคับ” (ขวัญ, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษามักจะใช้สถานที่สาธารณะใช้เป็นที่เกิดเหตุทะเลาะวิวาท เนื่องจากมีผู้คนพลุกพล่าน โดยสาเหตุที่ใช้ที่สาธารณะในการก่อเหตุนั้นเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการหลบหนีหลังก่อเหตุ

4. สาเหตุของการทะเลาะวิวาท

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมีด้วยกันหลายสาเหตุ กลุ่มตัวอย่างให้สาเหตุที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. สถาบันการศึกษา ความแตกต่างของสถาบันการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งมักจะยึดติดกับสถาบัน พวกเขาจะรู้สึกรักและผูกพันกับสถาบันการศึกษาของตนเอง “รู้สึกดีกับสถาบัน ที่ไม่มีใครกล้ามายุ่ง” (ไอซ์, สัมภาษณ์) ซึ่งสังเกตได้จากการแต่งกาย ซึ่งมักจะมีการปักหรือสกรีน ชื่อสถาบันการศึกษา ตราสัญลักษณ์ ของสถาบันของตน บางคนมีการปักหรือสกรีนสัญลักษณ์ที่เป็นตราประจำแผนกของตนเอง เช่นนักเรียนนักศึกษาที่เรียนแผนกช่างกลโรงงานก็จะมีการปักหรือสกรีนรูปปั้นเฟืองที่เสื้อซอปป เป็นต้น บางครั้งพบว่านักเรียนนักศึกษาจะปักและสกรีนรูปองค์พระวิษณุกรรมซึ่งเป็นที่เคารพและนับถือของนักเรียนเทคนิค นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันที่ตนศึกษาอยู่ “ภูมิใจกับสีสถาบัน เสื้อซอปป เข็มขัด ทุกอย่างคือความเป็นเรา” (โป้ง, สัมภาษณ์) และต้องการแสดงให้สถาบันการศึกษาอื่นได้รับรู้ว่าสถาบันตนเองเหนือกว่ามากกว่าสถาบันอื่น “ชื่อเสียงของโรงเรียนโด่งดัง เป็นข่าวเวลาทะเลาะวิวาท ทุกคนอ่านข่าวก็รู้จักสถาบันอื่นไม่กล้ามาตี มาทะเลาะกับเรา” (โอม, สัมภาษณ์) “พระเจ้าตากรบเพื่อชาติ เรายรบเพื่อสถาบัน” (ออฟ, สัมภาษณ์)

2. การรักษาศักดิ์ศรี นอกจากนักเรียนนักศึกษาจะยึดติดหรือผูกพันกับสถาบันการศึกษาแล้ว นักเรียนนักศึกษายังรู้สึกหวงแหน และยอมไม่ได้ที่ใครจะมาต่อว่า ดูถูกหรือเหยียดหยามสถาบันการศึกษาของตน “ใครจะมาหยามไม่ได้ ไม่ให้โดนดูถูก ต้องคงศักดิ์ศรีไว้ ใครมาทำหยามเรายอมไม่ได้” (โอม, สัมภาษณ์) นอกจากนักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกรัก ผูกพัน และหวงแหนสถาบันการศึกษาแล้วนักเรียนนักศึกษายังรู้สึกรักและผูกพันกับกลุ่มเพื่อนมาก พวกเขาจะรู้สึกยอมไม่ได้ถ้าเพื่อน รุ่นน้องถูกสถาบันคู่อริทำร้าย พวกเขาจะไม่ยอมและมักจะไปเอาคืนจนเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันด้วย “เพื่อนโดนเล่นมา ก็ต้องไปเอาคืน ไม่ไปก็ลูกหมา” (นุ่น, สัมภาษณ์)

- การล้างแค้นการเอาคืน สาเหตุสำคัญอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันคือการล้างแค้นและการเอาคืน เมื่อนักเรียนนักศึกษา กลุ่มเพื่อน รุ่นน้องถูกทำร้ายร่างกายจากนักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันพวกเขาจะรู้สึกยอมไม่ได้จะต้องไปล้างแค้นหรือที่เด็กเทคนิคมักเรียกกันว่า “การเอาคืน” “เพื่อนโดนรังแกมาจะแค้นมาก” (แมน, สัมภาษณ์) โดยการล้างแค้นหรือการเอาคืนนี้นักเรียนนักศึกษามักมีการวางแผนหรือเตรียมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทไว้

ล่วงหน้า “ถ้าเราตั้งใจว่าจะไปตีเขาก็ต้องมีการวางแผน บางทีเราจะโดนเล่นก่อน แล้วไปเอาคืน” (กอฟ, สัมภาษณ์) และระดับความรุนแรงมักอยู่ในระดับมาก

3. การต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนนับว่ามีบทบาทสำคัญกับนักเรียน นักศึกษามาก มักชอบคบเพื่อเป็นกลุ่มเพื่อสร้างความมั่นใจ รักพวกพ้องต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม “เพื่อนชวน ถ้าไม่ไปก็หาเรื่องคุยกับเพื่อนลำบาก” (อาท, สัมภาษณ์) นักเรียนนักศึกษา มักใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน เมื่อมีปัญหา ก็มักจะมาปรึกษาเพื่อนมากกว่าที่จะไปปรึกษาพ่อแม่ “ยิ่งกว่าพ่อแม่ ชวนไปไหนก็ไป เพราะส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อน สบายใจกว่า ปรึกษาได้ทุกเรื่อง เปิดใจคุยได้ทุกเรื่อง” (โจ้, สัมภาษณ์) นักเรียนนักศึกษาต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนจึงเข้าร่วมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทด้วย โดยนักเรียนให้เหตุผลว่าถ้าไม่เข้าร่วมก็จะรู้สึกว่าตนเองขายหน้า ขี้ขลาด และไม่แน่ว่าจริง “เพื่อนชวนก็ต้องไป ไม่ไปก็เสียหน้า” (โจ้, สัมภาษณ์)

4. วัยและอารมณ์ เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงพร้อมกันหลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ความคิด ต้องการอิสระ อีกทั้งยังเป็นวัยที่มีความคิดอ่านที่รวดเร็วขาดความรอบคอบ และเป็นวัยที่มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย รุนแรง อ่อนไหว “วัยรุ่นมันก็หัว คึกคะนอง อยากสนุก อยากโชว์พลัง โชว์ฝายตรง ช้าว่าช้านี้แหละพลังเยอะนะ” (กอฟ, สัมภาษณ์) “โตแล้ว อยากโชว์ ต้องตีเขา ไม่ใช่เล่นซุเปอร์แมน ตึกตาบาร์บี้” (บ๊อง, สัมภาษณ์) บางครั้งแค่มองหน้ากัน ก็ารู้สึกไม่ชอบหน้ากัน ไม่พอใจ หรือหมั่นไส้และทำให้เป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาท “ไม่ชอบกัน หมั่นไส้หน้า ไม่ถูกชะตา ด่าพ่อ เจอหน้ากันบนรถ ด่ากันไปด่ากันมา พวกเยอะก็ด่าก่อน มองหน้ากันไม่ชอบ กวนตีน” (โป้ง, สัมภาษณ์) รวมทั้งวัยนี้ยังเป็นวัยที่ต้องการเรียกร้องความสนใจอีกด้วย “เท่ เรียกร้องความสนใจ อยากเป็นตัวเด่น” (นัท, สัมภาษณ์)

5. ประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมานาน จนทำให้ประชาชนทั่วไปมองเป็นสิ่งที่คุ้นเคย และนักเรียนนักศึกษาเองก็มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันกลายเป็นประเพณีสืบทอดกันจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และต้องส่งต่อไปจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ “ตีกันมาตั้งแต่นานนมแล้วครับ ไหน ๆ เรามาเรียนแล้วก็ตีมันเลย” (เปียร์, สัมภาษณ์) การสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นนั้น สืบทอดผ่านทางกรับน้อง เมื่อมีนักเรียนระดับปวช. 1 เข้ามารุ่นพี่ก็จะมีภารกิจกรับน้องซึ่งอาจพารุ่นน้องไปจัดกิจกรรมนอกสถานที่และปลูกฝังความเป็นเด็กเทคนิคให้กับรุ่นน้องรวมถึงถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันลงไปด้วย “เป็นประเพณีสืบทอดตามรุ่นพี่มา รุ่นพี่อยากให้เราเป็นไงก็เป็นไปตาม เพราะว่าเราโดนรับน้องมา เราก็จะถูกปลูกฝังว่าต้องเอาคืนโรงเรียนนี่” (ขวัญ, สัมภาษณ์) บางครั้ง

หากรุ่นน้องไม่ทำตามอาจมีการลงโทษรุ่นน้องด้วยวิธีต่าง ๆ “รุ่นพี่ใช้ครับ ถ้าไม่ ก็จะไม่โดนรุ่นพี่จับข้อมือให้สรว้อย โดยการทำโทษต่าง ๆ” (พັນ, สัมภาษณ์)

6. การแต่งกายและ การแข่งชิงตราสัญลักษณ์ การแต่งกายที่แตกต่างกันและการแข่งชิงตราสัญลักษณ์ของแต่ละสถาบันเป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน”มันอยากได้เสื้อเรา มาซุขอเสื้อ ไม่ให้ก็ใช้กำลังทะเลาะวิวาท” (โอม, สัมภาษณ์) เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นวัยที่ยึดติดและรักในความเป็นสถาบัน นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ สังเกตได้จากการที่นักเรียนนักศึกษามักมีตรา หรือสัญลักษณ์ของโรงเรียนตามเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อขอป หัวเข็มขัด และยังมีเครื่องประดับที่เป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน เช่น แหวน จี้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นความเป็นเด็กเทคนิคและความเป็นสถาบันของกลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกรักและหวงแหนสิ่งที่แสดงถึงความเป็นสถาบันของพวกเขา และจะรู้สึกโกรธแค้นและยอมไม่ได้หากถูกนักเรียนสถาบันคู่อริมาแข่งชิงตราสัญลักษณ์ของตนเองไป นักเรียนนักศึกษาจะสังเกตและสามารถรู้ได้ว่าใครเป็นพวกของตนเองและใครที่ไม่ใช่พวกของตนเอง โดยสังเกตจากการแต่งกาย “การที่แต่งกายแตกต่างกันก็ทำให้รู้ว่าโรงเรียนไหนเป็นโรงเรียนไหน รู้กันโดยธรรมชาติ” (นัท, สัมภาษณ์) ถึงแม้ทางกระทรวงศึกษาธิการได้มีการเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบนักเรียนนักศึกษาให้เหมือนกันแล้วแต่นักเรียนนักศึกษาก็สามารถแยกได้ว่าใครคือพวกของตนและใครไม่ใช่พวกของตนเพราะนักเรียนนักศึกษาจำหน้ากันได้ “การแต่งกายทำให้ดูออก รองเท้ากางเกงก็ไม่เหมือนกันถึงปรับก็ช่วยไม่ได้ จำหน้ากันได้” (โหม่, สัมภาษณ์)

7. การมีนเมา การดื่มสุราก็ทำให้นักเรียนนักศึกษาขาดสติสัมปชัญญะ ขาดสติยังคิดและทำให้เกิดความรู้สึกคึกคะนองมากเป็นพิเศษ เมื่อถูกชักจูงหรือยั่วจากกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทก็จะเข้าร่วมก่อเหตุโดยไม่ทันได้คิดหรือั้งใจ “ถ้าเมา ๆ ยังไงเขาเรียกก็เข้าร่วมไม่เรียกก็เข้า ถ้าไม่เมาก็ดูก่อน” (กอฟ, สัมภาษณ์)

8. การเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อเพื่อสร้างอัตลักษณ์แห่งตน นักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการปรับตัวและการสร้างอัตลักษณ์แห่งตน นักเรียนนักศึกษามักหาต้นแบบที่ตนเองรู้สึกชื่นชม หรือประทับใจเพื่อเลียนแบบพฤติกรรมการแสดงออก การแต่งกาย ท่าทาง การพูด เพื่อสร้างอัตลักษณ์แห่งตน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าส่วนใหญ่ักเรียนนักศึกษามักเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากภาพยนตร์ “แดงไบเล่ย์อยากเลียนแบบ เท่ดี โหดแต่เท่ดี” (อาท, สัมภาษณ์)

5. ระดับของความรุนแรง

ระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมีหลายระดับด้วยกันตั้งแต่แค่ขกต้อย ฟกซ้ำ จนถึงการทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ เช่น มีด ไม้ และ ปืน จนทำให้เกิดการได้รับบาดเจ็บต้องเข้าโรงพยาบาล โดยสามารถแยกระดับความรุนแรงได้ 3 ระดับดังนี้

- ระดับเล็กน้อย การทะเลาะวิวาทที่มีระดับความรุนแรงเล็กน้อยส่วนมากเป็นการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือไม่ได้มีการเตรียมการล่วงหน้าทั้งสองฝ่าย มีการกระทบกระทั่งเพียงเล็กน้อย เช่นแค่ฟกซ้ำ ถลอก เท่านั้น

- ระดับกลาง ระดับความรุนแรงระดับกลางเป็นการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นได้ทั้งจากการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ และการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบจงใจหรือตั้งใจทั้งจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ระดับความบาดเจ็บอาจมีผู้ได้รับอันตรายจากการก่อเหตุถึงขั้น เลือดออก หรือบางกรณีต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล ความรุนแรงในระดับนี้พบมากที่สุดในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

- ระดับมาก ระดับของความรุนแรงมากมักเกิดจากการทะเลาะวิวาทที่จงใจหรือตั้งใจ จะให้เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นในวันพิเศษต่าง ๆ เช่น วันสถาปนา วันไหว้ครู เป็นต้น เนื่องจากวันเหล่านี้ นักเรียนนักศึกษาต้องการสร้างกระแส และประกาศศักดาให้สถาบันอื่นรู้จักสถาบันของตนเอง ความรุนแรงในระดับนี้ถึงขั้นจนทำให้เกิดการพิการทางร่างกาย หรือจิตใจ และเสียชีวิต

“วีนี่ ล้ม ถลอกนิดหน่อย จนกระทั่งโดนยิง โดนแก้วบาดหัว บางทีชวดเขี้ยวขึ้นมาบนรถแล้วแตกเศษแก้วบาด” (ใหม่, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรุนแรงของทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ได้แก่ รูปแบบการทะเลาะวิวาท, จำนวนผู้ที่เข้าร่วมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน และอาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

6. ความถี่ของการเกิดเหตุ

ความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนั้น ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือสถิติที่แน่นอนได้ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกวัน เวลา และสถานที่ที่นักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันมาพบกัน แต่สามารถจำแนกเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุได้ คือช่วงเช้าที่นักเรียนนักศึกษาเดินทางมาโรงเรียนและช่วงเย็นซึ่งเป็นเวลาที่นักเรียนนักศึกษาเดินทางกลับบ้าน

นอกจากช่วงเวลาดังกล่าวแล้ว วันที่มักจะเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันได้แก่วันพิเศษต่าง ๆ ที่นักเรียนนักศึกษาให้ความสำคัญเช่นวันสถาปนา วันไหว้ครู และวันกีฬาสี เป็นต้น

ส่วนที่ 3

การรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรม

การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

การรับรู้เป็นขบวนการทางจิตวิทยาซึ่งสามารถช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจและอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้มากขึ้น ในการศึกษาการรับรู้ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนั้นผู้วิจัยใช้เทคนิคการฉายความคิด (Projective Technique) ควบคู่กับการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) โดยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. การรับรู้ภาพลักษณ์ของเด็กเทคนิคของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา
2. การรับรู้ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
3. การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองในสายตาของบุคคลอื่นในสังคม

การรับรู้ภาพลักษณ์ของเด็กเทคนิคของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

การศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์ของเด็กเทคนิคนั้นเป็นการทำความเข้าใจถึงมิติหนึ่งของความคิดของนักเรียนนักศึกษา โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้เทคนิคการฉายความคิดโดยให้นักเรียนนักศึกษาวาดภาพและเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับเด็กเทคนิคตามความเข้าใจ ซึ่งจากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษามองภาพลักษณ์ของเด็กเทคนิคออกเป็น 2 กลุ่มโดยแยกเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน กับกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

นักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มองภาพเด็กเทคนิค ต้องมีลักษณะการแต่งตัวที่เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร เช่น การใส่กางเกงขายาวทรงเดฟ ใส่เสื้อขอป (เสื้อฝักงาน) ที่มีการปักหรือการสกรีนชื่อสถาบันการศึกษา องค์พระวิชญกรรม หรือตราสัญลักษณ์ที่แสดงถึงแผนกของตนเอง เช่น นักเรียนแผนกช่างกลโรงงานจะมีการปักหรือสกรีนรูปฟันเฟืองที่เสื้อขอปของตนเอง บางครั้งมีการระบุรุ่นของตนเองด้วย เช่น “ช่างกล.....รุ่น 32”

เป็นต้นนักเรียนนักศึกษามองว่านักเรียนเทคนิคจะต้องไว้ผมยาว สัก หรือ เจาะตามร่างกาย สวมแว่นตา ใส่หัวเข็มขัด แหวน หรือเข็มกลัดที่มีชื่อสถาบันของตนเอง และมีอาวุธประจำตัวเช่น มีด ปืน ระเบิด อีกด้วย บางคนมองว่าเด็กเทคนิคจะต้องสูบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า ทั้งนี้ นักเรียน นักศึกษากลุ่มนี้ยังให้คำจำกัดความของความเป็นเด็กช่างที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง “เด็กช่าง ต้องแต่งตัวแนวอย่างนี้ถึงจะดูเกรงขาม” (ขวัญ) ต้องมีการต่อสู้กับโรงเรียนอื่น ๆ บ้าง “บางที่ต้อง ต่อสู้กับโรงเรียนอื่น ๆ เพราะโดนเหยียดหยาม” (โป้ง) และต้องเป็นคนที่ทำตัวเด่น “เด็กเทคนิค ตามความเข้าใจคือเด็กที่มีนิสัยก้าวร้าวทำตัวเด่น โดยการใส่เสื้อขอปสกีน และที่สำคัญคือเจอ สถาบันอื่นต่อเอาหรือตีกัน ถ้าไม่ทำเขา เขาก็ทำเรา” (ไอซ์) (ภาคผนวก)

กลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมองภาพ ของเด็กเทคนิคที่แตกต่างไปจากกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ในลักษณะที่ตรงกันข้าม จากการศึกษา พบว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทมองภาพเด็กเทคนิคใน ด้านดีทั้งบุคลิก การแต่งกาย ทรงผม วาดภาพเด็กนักเรียนทั้งชายและหญิงใส่ชุดนักศึกษาที่ถูก ระเบียบใส่เสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงทรงสุภาพ ผมสั้น ไม่สวมแว่นตา ไม่มีการสัก หรือเจาะตามส่วน ต่าง ๆ ของร่างกายไม่มีการพกพาอาวุธหรือสารเสพติด และเขียนบรรยายได้ภาพที่ชัดเจนและตรง กันข้ามกับกลุ่มที่มีประสบการณ์การทะเลาะวิวาท โดยมองว่าเด็กเทคนิคเป็นผู้ที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ตามกฎระเบียบของโรงเรียน “ควรแต่งตัวให้เรียบร้อย ไม่ให้เป็นจุดสนใจ และให้สุภาพ” (แก้ง) และต้องไม่ทำตัวให้เป็นจุดสนใจ เป็นคนที่ขยันเรียน รู้จักสามัคคี และรู้จักให้อภัยซึ่งกันและ กัน “เด็กเทคนิค นิสัยดี แต่งตัวสุภาพ รักสามัคคี รู้จักให้อภัย” (ทิน) (ภาคผนวก)

การรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

ในการศึกษาการรับรู้ของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่าง สถาบันผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการฉายความคิดเพื่อป้องกันการปกป้องตนเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกใช้วิธีการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion) จากการศึกษาการรับรู้ของ นักเรียนนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันสามารถแยกผลการศึกษาได้ ดังนี้

การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับ อาชีวศึกษานั้น นักเรียนนักศึกษาตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นของการทะเลาะวิวาทที่ต่างกัน

ออกไปโดยสามารถสรุปได้เป็น การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้นดังนี้

- เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่มองว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่ควรเกิดขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องที่ไร้สาระ ไม่มีเหตุผลที่จะทำเช่นนั้น และมองว่าหน้าที่ของตนเองคือการมาศึกษาหาความรู้ มากกว่าจะมาก่อเหตุทะเลาะวิวาท อีกทั้งยังมองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันยังสร้างความเดือดร้อนให้กับพ่อแม่ ครูอาจารย์ สถาบันการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องอีกด้วย “ไร้สาระมาก เพราะพวกเขามาเรียนหนังสือเพื่ออนาคตที่ดีขึ้นควรรักกันไว้” (มิว) นอกจากนี้กลุ่มนักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทบางคนก็รับรู้ว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องไม่ควรเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน “ทำให้เกิดความวุ่นวาย เกิดการบาดเจ็บ เสียเลือด เสียเนื้อหรือเสียชีวิต หรืออาจทำให้ผู้อื่นเจ็บตัวไปด้วย” (ใจ้) (ภาคผนวก)

- เป็นสีสันของเด็กอาชีวะ กลุ่มนักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสิ่งที่เป็สีสันของกลุ่มนักเรียนเทคนิค และเป็นการสืบทอดเจตนารมณ์จากรุ่นสู่รุ่น และมองว่าหากเราไม่ทำร้ายเขา เขาก็มาทำร้ายเรา “เป็นเรื่องจำเป็น เป็นสีสันของเด็กอาชีวะ” (พัน) (ภาคผนวก)

- เป็นเรื่องปกติธรรมดา นักเรียนนักศึกษาทั้งที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันและไม่เคยมีประสบการณ์ส่วนหนึ่งมองว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนั้นเป็นเรื่องปกติ ธรรมดา เนื่องจากเห็นอยู่เป็นประจำ และมองว่าพฤติกรรมนี้มีมานานเป็นการสืบทอดของกลุ่มนักเรียนเทคนิคไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ “ธรรมดา มันเห็นจนชินมาก ๆ แล้ว” (โอม) (ภาคผนวก)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษาทั้งที่เคยมีประสบการณ์และไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่รับรู้ว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น มีเพียงส่วนน้อยที่มองว่าเป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นและมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา

การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองในสายตาของบุคคลอื่นในสังคม

ในการศึกษาการรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันผู้วิจัยยังได้ศึกษารวมไปถึงการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องภาพลักษณ์ของบุคคลทั่วไปที่มีต่อเด็กเทคนิคในความคิดของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาอีกด้วย

จากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษารับรู้และคิดว่าบุคคลภายนอกมองว่าพวกเขาเป็นเด็กเกร ก้าวร้าว ชอบก่อความรำคาญ วุ่นวาย และสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม นอกจากนี้ยังมีบางส่วนรับรู้และเข้าใจว่าสังคมมองเด็กเทคนิคเป็นเด็กที่มีปัญหา ขาดความอบอุ่น

“ในสายตาพวกเขาเราก็สร้างแต่ปัญหา มีส่วนบ้างที่เราเป็นอย่างที่เขาพูด มันก็เกิดขึ้นจริง ๆ เราสร้างปัญหาให้สังคมพอสมควร เราไม่ได้แปลกไปจากสังคม เพราะเด็กมัธยมก็มีเรื่องอย่างนี้เหมือนกัน” (พนั, สัมภาษณ์)

“เป็นเด็กเกร ที่บ้านไม่ให้ความอบอุ่น ต้องมาหาความอบอุ่นข้างนอก มองว่าเป็นเด็กมีปัญหา มองพวกเราเป็นเด็กช่าง ชอบมีเรื่อง ทะเลาะวิวาทกัน” (แก้ง, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสังคมโดยรวมจะมองกลุ่มนักเรียนประเภทวิทยาลัยเทคนิคว่าเป็นเด็กที่สร้างปัญหา แต่สำหรับนักเรียนนักศึกษาแล้วพวกเขารับรู้และรู้สึกรู้สึกว่าตนเองถูกสังคมประทับตราว่าเป็นเด็กก้าวร้าว เกร และแปลกแยกออกจากสังคม ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ตัวนักเรียนนักศึกษารับรู้และมองว่าตนเองไม่ได้มีความผิด หรือแปลกแยกออกไปจากสังคมเลย กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนั้นเป็นเพียงแค่นักเรียนนักศึกษาเพียงไม่กี่คนหรือไม่ก็กลุ่มเท่านั้น

“ยังมีเด็กที่เป็นเด็กดีอีกเยอะ แต่คนส่วนใหญ่คิดว่าเด็กเทคนิคคือเด็กที่สร้างปัญหาอย่างเดียว” (หมีว, สัมภาษณ์)

ส่วนที่ 4

ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

ของนักเรียนนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา

จากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษามีทัศนคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

นักเรียนนักศึกษาที่มองว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องไม่ผิด เป็นนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน นักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลว่าเนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นเรื่องของวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงวัยที่คึกคะนอง และมอง

ว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสีสันของชีวิต ซึ่งสามารถเก็บไว้เป็นประสบการณ์ครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา

“มันเป็นสีสันของชีวิตตอนวัยรุ่น จบไปก็ไม่มีโอกาสแล้ว” (นัท, สัมภาษณ์)

“มันเป็นเรื่องของวัยรุ่น เลือดมันสูบฉีด เลือดมันร้อน เหล้าเข้าปากก็เลือดร้อนยิ่งเลย” (แมน, สัมภาษณ์)

ทัศนคติทางลบ

นักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติทางลบกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันทั้งนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์และไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ให้เหตุผลว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้น เพราะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง สถานศึกษา และส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และยังทำให้สังคมมองว่านักเรียนนักศึกษาอาชีพจะเป็นเด็กไม่ดี ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

“ไม่ควรเกิดขึ้นเลย เพราะบางทีทำให้คนอื่นที่เขาไม่รู้เรื่องต้องมาเดือดร้อนด้วย พ่อแม่ก็ต้องเสียใจกับเราถ้าเราได้รับบาดเจ็บ” (หญิง, สัมภาษณ์)

“มันไม่ควรเกิดขึ้น เพราะชาวบ้านมักมาว่าพวกเราเป็นเด็กไม่ดี ทั้ง ๆ ที่เกิดจากคนเพียงไม่กี่คน” (ป๊อ, สัมภาษณ์)

ทัศนคติเป็นกลาง

นักเรียนนักศึกษากลุ่มนี้มองว่าการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่มีทัศนคติไปทางบวกหรือลบต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่ามีนักเรียนนักศึกษาจำนวนน้อยมากที่มีทัศนคติที่เป็นกลางต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

“เป็นเรื่องปกติ ธรรมดา เห็นจนชินแล้วครับ” (โอม)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่ามีนักเรียนนักศึกษาบางกลุ่มมีทัศนคติที่ขัดแย้งกับพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาบางคนรู้ว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องผิดไม่ควรกระทำ แต่ยังคงทำพฤติกรรมนั้นอยู่ “ผิดก็ผิดกฎหมายครับ แต่ถ้าไม่ทำเขาก่อน เขาก็มาทำเราก่อน ดังนั้นเราไม่ผิดครับ” (ไอซ์) นักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลว่าถ้าตนเองไม่กระทำ ตนเองก็就会被กระทำ

ส่วนที่ 5

แนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่จะก่อเหตุการณ์ ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

จากการศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในภาคนี้พบว่าสามารถแยกนักเรียนนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่เข้าร่วมแน่นอน

นักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลของการเข้าร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคตว่า ตนเองยังรู้สึกสนุก และคึกคะนองอยู่ โดยนักศึกษาที่ตอบว่าเข้าร่วมอย่างแน่นอนเป็นนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมาก่อนแล้ว

“เข้าแน่ เพราะว่ายังคะนองอยู่ ยังมีอารมณ์อยู่” (กอฟ, สัมภาษณ์)

กลุ่มที่ไม่เข้าร่วม

นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนมากยังยืนยันว่าจะไม่เข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันอย่างแน่นอนโดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากไม่ต้องการให้พ่อแม่ตนเองเสียใจ ไม่อยากให้ตนเองเสียประวัติ และมองว่าหน้าที่ของตนเองคือเรียนหนังสือ ส่วนนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันให้เหตุผลว่า ตนเองโตแล้ว และมองอนาคตข้างหน้ามากกว่า และรู้สึกเบื่อกับพฤติกรรมดังกล่าว

“ไม่ไปแล้วครับ โตแล้ว เบื่อแล้วด้วย” (หนึ่ง, สัมภาษณ์)

“ไม่แน่นอนครับ ไม่อยากให้ตัวเองเสียประวัติ” (บีต, สัมภาษณ์)

กลุ่มที่ยังไม่แน่ใจ

กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทในอนาคตให้เหตุผลว่าต้องดูสถานการณ์ก่อน เพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญของนักเรียนนักศึกษากลุ่มนี้ โดยให้เหตุผลว่าต้องดูความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนว่าจะไปเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม

“ต้องลงมติดกับกลุ่มใหญ่ ๆ ก่อนว่าจะเอายังไง ใจจริงก็อยากถ้าเป็นเพื่อนสนิท ถ้าไม่สนิทก็ต้องดูกลุ่มส่วนใหญ่ ถ้าเพื่อนเราโดนทำร้ายมาหนัก ๆ เราก็ยอมไม่ได้” (พัน, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษาที่ให้คำตอบว่าจะเข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคตอย่างแน่นอนส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเนื่องจากยังรู้สึกสนุก และคึกคะนองอยู่ ส่วนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเกือบทั้งหมดให้คำตอบไปในแนวทางเดียวกันว่าจะไม่เข้าร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคตอย่างแน่นอน และในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคตหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างให้คำตอบไปในแนวทางเดียวกันว่าต้องดูสถานการณ์ก่อนโดยมีเพื่อนเป็นปัจจัยหลัก หากเพื่อนเข้าร่วมตนเองก็มีโอกาสที่จะเข้าร่วมก่อเหตุด้วยเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.2

แสดงผลการวิจัยในส่วนการรับรู้ ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
และแนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาท

	การรับรู้	จำนวน (คน)	ทัศนคติ	จำนวน (คน)	แนวโน้มพฤติกรรม	จำนวน (คน)
กลุ่มที่เคยมี ประสบการณ์ การทะเลาะ วิวาทระหว่าง สถาบัน	1. เป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้น		1. ทัศนคติทางบวก		1. กลุ่มที่เข้าร่วมแน่นอน	
	- เป็นสีสันของการเป็นเด็ก	1	- เป็นช่วงวัยรุ่นที่ทำให้รู้สึก	3	- รู้สึกสนุกและคึกคักขณะอยู่	4
	อาชีวะ		คึกคักและต้องการได้		2. กลุ่มที่ไม่เข้าร่วม	
	- เป็นเรื่องตื่นเต้น เสี่ยงตาย	1	รับการยอมรับจากกลุ่ม		- โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว และมองถึง	3
	เข้าใจ		เพื่อน		อนาคตหลังจากจบการศึกษา	
	- แสดงให้เห็นว่าสถาบันตนเอง	1	- เป็นสีสันและเก็บไว้เป็น	2	- เบื่อกับพฤติกรรมทะเลาะ	1
	เก่งหรือเก่งกว่าฝ่ายตรงข้าม		ประสบการณ์ในชีวิต		วิวาทระหว่างสถาบัน	
	- อารมณ์ของวัยรุ่น		- อยากให้ผู้อื่นรู้ว่าสถาบัน	3	3. กลุ่มที่ยังไม่แน่ใจ	
	- เป็นการสืบทอดเจตนารมย์	1	ตนเองเก่ง		- ดูความคิดเห็นจากกลุ่มและ	4
	จากรุ่นพี่	5	2. ทัศนคติทางลบ		เพื่อน ๆ ก่อน	
	- เป็นการป้องกันตัว		- เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย	1	- ถ้าเพื่อนของตนเองถูกทำร้ายมา	4
					จะเอาคืน	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	การรับรู้	จำนวน (คน)	ทัศนคติ	จำนวน (คน)	แนวโน้มพฤติกรรม	จำนวน (คน)
	2. เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น	1	- สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น	2		
	- เป็นเรื่องไร้สาระไม่มีเหตุผล					
	- สร้างความเดือดร้อนให้กับพ่อแม่ ครูอาจารย์และบุคคลอื่นและทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายจากการก่อเหตุ	2	- ทำให้สังคมประทับใจว่าเป็นเด็กมีปัญญา	2		
	3. เป็นเรื่องปกติธรรมดา	5	3. ทัศนคติเป็นกลาง			
	- เห็นอยู่เป็นประจำจนเคยชิน		- เป็นเรื่องปกติธรรมดา เกิดขึ้นจนเกิดเป็นความรู้สึกที่เคยชิน	3		
	- เป็นประเพณีไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ถ้าไม่เป็นฝ่ายกระทำตนเองก็จะเป็นฝ่ายถูกกระทำ	2				
		2				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	การรับรู้	จำนวน (คน)	ทัศนคติ	จำนวน (คน)	แนวโน้มพฤติกรรม	จำนวน (คน)
กลุ่มที่ไม่เคยมี ประสบการณ์ ในการ ทะเลาะวิวาท ระหว่าง สถาบัน	1. เป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้น ไม่มี	0	1. ทัศนคติทางบวก ไม่มี	0	1. กลุ่มที่เข้าร่วมแน่นอน ไม่มี	0
	2. เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น		2. ทัศนคติทางลบ		2. กลุ่มที่ไม่เข้าร่วม	
	- สร้างความเดือดร้อนให้กับ พ่อแม่ ครูอาจารย์และ บุคคลอื่นและทำให้ผู้อื่นได้ รับอันตรายจากการก่อเหตุ	11	- เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ผิดกฎ ระเบียบของโรงเรียน	2	- ไม่อยากทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเสียใจ	5
	- เป็นเรื่องไม่มีเหตุผลไร้สาระ	2	- สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น	4	- ไม่อยากให้ตนเองเสีย ประวัติในการทำงานใน อนาคต	4
	- หน้าที่ของตนเองคือการมา เรียนหนังสือไม่ใช่มา ทะเลาะวิวาท	1	- ทำให้สังคมประหลาดใจว่าเป็นเด็กมี ปัญหา	2	- หน้าที่ของตนเองคือการ เรียนหนังสือไม่ใช่การ ทะเลาะวิวาทระหว่าง สถาบัน	5
	3. เป็นเรื่องปกติธรรมดา		- ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองต้องได้รับ ความเดือดร้อน	3	3. กลุ่มที่ยังไม่แน่ใจ	2
	- เห็นอยู่เป็นประจำจนเคยชิน	2	3. ทัศนคติเป็นกลาง		- ถ้าเพื่อนสนิทของตนเอง ถูกทำร้ายมาจะเอาคืน	
			- เป็นเรื่องปกติธรรมดา เกิดขึ้นจนเกิด เป็นความรู้สึกที่เคยชิน	2		

ส่วนที่ 6

ข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ในการศึกษาข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษา ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างบอกเล่าถึงข้อเสนอแนะ และวิธีในการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นทั้งที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

แก้ไขไม่ได้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถแก้ไขได้โดยกลุ่มนักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลที่แตกต่างกันดังนี้

1. เป็นประเพณีสืบทอด นักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และรุ่นต่อไปเรื่อย ๆ “แก้ไขไม่ได้หรอกครับ เพราะมันกลายเป็นประเพณีสืบทอดกันมานานแล้ว” (ทิน, สัมภาษณ์)
2. ไม่สามารถเฝ้าระวังได้ตลอดเวลา การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถระบุวัน เวลา และสถานที่ที่แน่นอนได้ และไม่มีส่วนงานใดหรือหน่วยงานใดสามารถมาควบคุมพื้นที่เกิดเหตุ และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาได้ตลอดเวลา “ไม่ได้หรอก ไม่มีใครมาห้ามกันทุกวันหรอก” (ใจ, สัมภาษณ์)
3. การล้างแค้นและการเอาคืน เมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันแต่ละครั้งนั้นพบว่านักเรียนนักศึกษาต่างจดจำหน้าตาของนักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันได้ และจะมีการเอาคืนหรือล้างแค้นทุกครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นฝ่ายตรงข้ามรู้ว่าตนเองนั้นไม่ได้กลัว เมื่อฝ่ายหนึ่งโดนทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่ง ก็จะเอาคืนหรือล้างแค้น เป็นทอดไป ไม่จบสิ้น จนไม่สามารถทำให้ปัญหานี้แก้ไขได้
4. การช่วงชิงความเป็นใหญ่ นักเรียนนักศึกษารักและรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันการศึกษาของตนเองเป็นอย่างมาก และต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันและช่วงชิงความเป็นใหญ่เพื่อให้สถาบันอื่นรู้ว่า สถาบันตนเองเก่ง เจ๋ง และแน่นกว่าสถาบันอื่น ๆ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนรัฐบาลมองว่าการแก้ไขสถานการณ์ในปัจจุบันนักเรียนนักศึกษาเอกชนมักจะได้การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเป็นสาเหตุที่ทำให้ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถแก้ไขได้

“เด็กรัฐบาลโดนจับตลอด” (โป่ง, สัมภาษณ์)

“เด็กเอกชนพกปืนเข้าโรงเรียนยังได้เลย แต่รัฐบาลพกหนังสือตึกยังโดนจับเลย” (ใจ, สัมภาษณ์)

แก้ไขได้

กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่แก้ไขได้มีมุมมองและเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

1. ความจริงจังและต่อเนื่องของผู้จัดระเบียบทางสังคม ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องจริงจังกับการแก้ไขปัญหา และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรออกกฎระเบียบที่รุนแรงให้นักเรียนนักศึกษาเกรงกลัว หรืออาจออกกฎหมายที่มีบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าเดิม “ป้องกันแก้ไขได้ ถ้าผู้ใหญ่จริงจัง ไม่ใช่เอาแต่รณรงค์อย่างเดียว ควรปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง” (โอ, สัมภาษณ์)

2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน ควรมีการจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน ให้มากขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ และควรมีการติดตามและประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง “น่าจะจัดให้มีกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันคู่ورتทำไปเรื่อย ๆ ทุกปี น่าจะแก้ไขได้” (กอฟ, สัมภาษณ์)

3. ปลูกจิตสำนึกในการมองอนาคตอย่างมีเป้าหมาย ควรปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามองเห็นถึงความสำคัญของอนาคตของตนเอง โดยชี้ให้เห็นถึงข้อเสียและผลกระทบจากการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันให้กับนักเรียนนักศึกษาให้มากขึ้น “เริ่มจากตัวเราเองก่อน พยายามมองอนาคต อย่ามองแค่วันนี้พรุ่งนี้ให้คิดไปข้างหน้าว่าอนาคตเราจะไปทำอะไร อนาคตมันสำคัญกว่าที่เราจะไปเถียงมิด ถือป็น ไล่ยิง ไล่ต่อยกัน” (หนึ่ง, สัมภาษณ์)

4. ลดความแตกต่างระหว่างสถาบัน ควรปรับเปลี่ยนการแต่งกายให้เหมือนกันให้หมดทุกสถาบัน หรืออาจให้นักเรียนนักศึกษาแต่งกายชุดลำลองมาเรียนได้ เพื่อป้องกันการจดจำลักษณะความแตกต่างของการแต่งกายของแต่ละสถาบัน “แต่งตัวง่าย ๆ เหมือนอยู่บ้าน เหมือนต่างประเทศ ไม่บ่งบอกว่าอยู่สถาบันไหน” (แมน, สัมภาษณ์)

5. สร้างวัฒนธรรมใหม่เพื่อป้องกันการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ควรมีการอบรมหรือสร้างทัศนคติที่ดีให้กับรุ่นพี่ว่าไม่ควรไปปลูกฝังความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทให้กับรุ่นน้อง “รุ่นพี่ เพราะรุ่นพี่ไปสร้างไว้ก่อนแล้ว อ้างเรื่องศักดิ์ศรี ว่าต้องแก้แค้นคืนกับคู่อรืผมคิดว่ามันเป็นเรื่องไร้สาระ” (ออม, สัมภาษณ์)

นอกจากแนวคิดและข้อเสนอแนะข้างต้น จากการสัมภาษณ์กลุ่มยังพบว่านักเรียน นักศึกษาบางส่วนที่มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องของวัยที่ติดคะนอง อยากสนุก อยากแสดงออกให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองเจ๋ง และแน่ นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกเบื่อและเลิกพฤติกรรมดังกล่าวเองเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น

“ตอนเป็นวัยรุ่น 15 ถึง 17 ก็ฮึกเหิม หัวว 19 หรือ 20 ขึ้นไปก็คิดได้เอง ก็ารู้เอง แบบ คิดได้เอง ไม่ต้องมีใครมาบอก” (นัท, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มองว่าการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันควรเริ่มจากตัวของนักเรียนนักศึกษาเองก่อน นักเรียนนักศึกษาเกือบทั้งหมดรู้ และเข้าใจว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผิด นักเรียนนักศึกษาให้ความเห็นว่าความคิดของตนเอง นั้นเป็นสิ่งที่แก้ไขยากที่สุด

จํานักรหอสมุด